

U S T A W A

z dnia2018 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 485:

a) § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia niepieniężnego, dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego, odsetek w transakcjach handlowych określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650) lub kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy albo tej kwoty powiększonej zgodnie z art. 10 ust. 1a tej ustawy, oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.”,

b) po § 2a dodaje się § 2b i 2c w brzmieniu:

„§ 2b. W przypadku roszczeń z tytułu transakcji handlowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nieprzekraczających siedemdziesięciu pięciu tysięcy złotych, sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy oraz dowodu doręczenia

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych oraz ustawę z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1467, 1499, 1544, 1629, 1637 i 1693.

dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód uprawdopodobni spełnienie świadczenia wzajemnego.

§ 2c. W nakazie zapłaty, o którym mowa w § 2b, sąd z urzędu zasądza na rzecz powoda odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych oraz kwotę, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy albo tą kwotę powiększoną zgodnie z art. 10 ust. 1a tej ustawy.”;

2) w art. 486 § 2 otrzymuje brzmieniu:

„§ 2. Sąd wydaje nakaz zapłaty, a w razie braku podstaw do jego wydania przewodniczący wyznacza rozprawę albo posiedzenie niejawnie nie później niż przed upływem:

- 1) 2 miesięcy od dnia wniesienia pozwu albo od dnia uzupełnienia braków pozwu – w sprawach, o których mowa w art. 485 § 2a;
- 2) 14 dni od dnia wniesienia pozwu, a jeżeli pozew był dotknięty brakami, od dnia ich usunięcia – w sprawach, o których mowa w art. 485 § 2b.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, 1540, 1552, 1629, 1669 i 1693) po art. 26g dodaje się art. 26h w brzmieniu:

„Art. 26h. 1. Podstawa obliczenia podatku ustalona zgodnie z art. 26 ust. 1 lub art. 30c ust. 2 oraz art. 26e:

- 1) może podlegać zmniejszeniu o wartość wierzytelności wynikającej z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650), zwanej dalej „ustawą o terminach zapłaty”, jeżeli wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta, w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie,
- 2) podlega zwiększeniu o wartość zobowiązania wynikającego z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, jeżeli zobowiązanie nie zostało uregulowane w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie

– za okres rozliczeniowy, w którym upłynął 120 dzień od dnia upływu tego terminu.

2. Jeżeli podatnik poniósł stratę ze źródła, z którym związana jest transakcja handlowa, kwota straty:

- 1) może podlegać zwiększeniu o wartość wierzytelności wynikającej z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, jeżeli wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta, w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie,
- 2) podlega zmniejszeniu o wartość zobowiązania, wynikającego z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, jeżeli zobowiązanie nie zostało uregulowane w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie

– za okres rozliczeniowy, w którym upłynął 120 dzień od dnia upływu tego terminu.

3. Jeżeli wartość zmniejszenia podstawy obliczenia podatku, przysługującego na podstawie ust. 1 pkt 1, jest wyższa od tej podstawy, zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o niewykorzystaną wartość dokonuje się w kolejnych okresach rozliczeniowych, nie dłużej jednak niż przez okres 36 miesięcy następujących po miesiącu, w którym powstało prawo do jej odliczenia; przepis stosuje się odpowiednio do ust. 2 pkt 2.

4. Korekty, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, dokonuje się pod warunkiem, że do dnia rozliczenia podatku należnego, za okres rozliczeniowy wymieniony tym przepisem, nie później jednak niż do dnia upływu terminu do tego rozliczenia, wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta; przepis stosuje się odpowiednio do ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2.

5. W przypadku gdy po dokonaniu korekty, o której mowa w ust. 1 lub ust. 2, wierzytelność zostanie uregulowana lub zbyta, podatnik obowiązany jest do zwiększenia podstawy obliczenia podatku lub zmniejszenia straty w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta. W przypadku częściowego uregulowania wierzytelności, korekty dokonuje się w odniesieniu do tej części.

6. W przypadku gdy po dokonaniu korekty, o której mowa w ust. 1 lub ust. 2, zobowiązanie zostanie uregulowane, podatnik zmniejsza podstawę obliczenia podatku lub zwiększa stratę w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym zobowiązanie zostało uregulowane. W przypadku częściowego uregulowania zobowiązania, korekty dokonuje się w odniesieniu do tej części.

7. Przepisy ust. 1 i ust. 2 mają zastosowanie wyłącznie do wierzytelności i zobowiązań, powstałych z transakcji handlowych, dla których określa się przychody i

koszty uzyskania przychodów, bez względu na termin ich ujęcia w tych przychodach i kosztach uzyskania przychodów.

8. Przepisy ust. 1 i ust. 2 stosuje się w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) dłużnik lub wierzyciel nie jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji;
- 2) od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa;
- 3) wierzyciel oraz dłużnik jest podatnikiem podatku dochodowego mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo podatnikiem podatku dochodowego niemającym miejsca zamieszkania, siedziby lub zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskującym dochody na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem zagranicznego zakładu a wierzytelność lub zobowiązanie powstało w wyniku transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, dokonanej za pośrednictwem tego zagranicznego zakładu i z której przychód lub koszt uzyskania przychodu został przypisany do tego zagranicznego zakładu.

9. Okres 120 dni, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2, liczy się począwszy od pierwszego dnia następującego po wskazanej w fakturze (rachunku) lub umowie dacie upływu terminu do uregulowania zobowiązania.

10. Wierzytelności odpisane od podstawy obliczenia podatku lub straty na zasadach określonych w ust. 1–9 nie podlegają zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów na podstawie innych przepisów ustawy.

11. Przepisy ust. 1–10 stosuje się odpowiednio przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy.

12. Przepisy ust. 1–11 stosuje się odpowiednio do wspólników spółki niebędącej osobą prawną.

13. Przepisów ust. 1 i ust. 2 nie stosuje się do transakcji handlowych dokonywanych między podmiotami powiązаныmi w rozumieniu art. 30f ust. 2 pkt 4.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036, z późn. zm.³⁾) po art. 18e dodaje się art. 18f w brzmieniu:

„Art. 18f. 1. Podstawa opodatkowania ustalona zgodnie z art. 18 oraz art. 18d:

- 1) może podlegać zmniejszeniu o wartość wierzytelności wynikającej z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650), zwanej dalej „ustawą o terminach zapłaty”, jeżeli wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie,
- 2) podlega zwiększeniu o wartość zobowiązania wynikającego z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, jeżeli zobowiązanie nie zostało uregulowane w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie

– za okres rozliczeniowy, w którym upłynął 120 dzień od dnia upływu tego terminu.

2. Jeżeli podatnik poniósł stratę, o której mowa w art. 7 ust. 2, kwota straty:

- 1) może podlegać zwiększeniu o wartość wierzytelności wynikającej z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, jeżeli wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie,
- 2) podlega zmniejszeniu o wartość zobowiązania, wynikającego z transakcji handlowej w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, jeżeli zobowiązanie nie zostało uregulowane w terminie 120 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie

– za okres rozliczeniowy, w którym upłynął 120 dzień od dnia upływu tego terminu.

3. Jeżeli wartość zmniejszenia podstawy opodatkowania, przysługującego na podstawie ust. 1 pkt 1, jest wyższa od tej podstawy opodatkowania, zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o niewykorzystaną wartość dokonuje się w kolejnych okresach rozliczeniowym, nie dłużej jednak niż przez okres 36 miesięcy następującego po miesiącu, w którym powstało prawo do odliczenia; przepis stosuje się odpowiednio do ust. 2 pkt 2.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1162, 1291, 1629, 1669 i 1693.

4. Korekty, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, dokonuje się pod warunkiem że do dnia rozliczenia podatku należnego (zaliczki na podatek), za okres rozliczeniowy wymieniony tym przepisem, nie później jednak niż do dnia upływu terminu do tego rozliczenia, wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie; przepis stosuje się odpowiednio do ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2.

5. W przypadku gdy po dokonaniu korekty, o której mowa w ust. 1 lub ust. 2, wierzytelność zostanie uregulowana lub zbyta, podatnik obowiązany jest do zwiększenia podstawy opodatkowania lub zmniejszenia straty w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta. W przypadku częściowego uregulowania wierzytelności, korekty dokonuje się w odniesieniu do tej części.

6. W przypadku gdy po dokonaniu korekty, o której mowa w ust. 1 lub ust. 2, zobowiązanie zostanie uregulowane, podatnik zmniejsza podstawę opodatkowania lub zwiększa stratę w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym zobowiązanie zostało uregulowane. W przypadku częściowego uregulowania zobowiązania, korekty dokonuje się w odniesieniu do tej części.

7. Przepisy ust. 1 i ust. 2 stosuje się wyłącznie do wierzytelności i zobowiązań, powstałych z transakcji handlowych, dla których określa się przychody i koszty uzyskania przychodów, bez względu na termin ich ujęcia w tych przychodach i kosztach uzyskania przychodów.

8. Przepisy ust. 1 i ust. 2 stosuje się w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) dłużnik lub wierzyciel nie jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji;
- 2) od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa;
- 3) wierzyciel oraz dłużnik jest podatnikiem podatku dochodowego mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo podatnikiem podatku dochodowego niemającym miejsca zamieszkania, siedziby lub zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskującym dochody na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem zagranicznego zakładu a wierzytelność lub zobowiązanie powstało w wyniku transakcji handlowej w

rozumieniu ustawy o terminach zapłaty, dokonanej za pośrednictwem tego zagranicznego zakładu i z której przychód lub koszt uzyskania przychodu został przypisany do tego zagranicznego zakładu.

9. Okres 120 dni, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2, liczy się począwszy od pierwszego dnia następującego po wskazanej w fakturze (rachunku) lub umowie dacie upływu terminu do uregulowania zobowiązania.

10. Wierzytelności odpisane od podstawy opodatkowania lub straty na zasadach określonych w ust. 1–9 nie podlegają zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów na podstawie innych przepisów ustawy.

11. Przepisy ust. 1–10 stosuje się odpowiednio przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy.

12. Przepisy ust. 1–11 stosuje się odpowiednio do wspólników spółki niebędącej osobą prawną.

13. Przepisów ust. 1 i ust. 2 nie stosuje się do transakcji handlowych dokonywanych między podmiotami powiązаныmi w rozumieniu art. 24a ust. 2 pkt 4.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419 i 1637) po art. 17f dodaje się art. 17g w brzmieniu:

„Art. 17g. 1. Czynem nieuczciwej konkurencji jest narzucanie przez przedsiębiorcę nadmiernie długich terminów zapłaty za dostarczone produkty lub wykonane usługi, w szczególności z naruszeniem przepisów ustawy z dnia z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650).

2. Przez narzucanie przez przedsiębiorcę nadmiernie długich terminów zapłaty rozumie się ustalenie w umowie terminu zapłaty z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych na skutek wykorzystania przez dłużnika znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym między dłużnikiem a wierzycielem w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, także w przypadku, gdy zamiast ustalonego w umowie terminu zapłaty stosuje się termin wskazany w art. 13 ust. 2 tej ustawy.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2157, 2175 oraz z 2018 r. poz. 650, 1291 i 1629) w art. 11 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepis art. 26h ustawy o podatku dochodowym stosuje się odpowiednio przy obliczeniu ryczału od przychodów ewidencjonowanych od przychodów, o których mowa w art. 6 ust. 1, po dokonaniu odliczeń, o których mowa w ust. 1 i ust. 2. Jeżeli transakcja handlowa związana jest z przychodami opodatkowanymi różnymi stawkami, zmniejszenia albo zwiększenia dokonuje się od każdego rodzaju przychodu w takim stosunku, w jakim w roku podatkowym pozostają poszczególne przychody opodatkowane różnymi stawkami w ogólnej kwocie przychodów.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, z późn. zm.⁴⁾) w art. 200 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się przecinek i pkt 5 w brzmieniu:

„5) zawiera umowę z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650)”.

Art. 7. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1458, 1669 i 1693) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w ust. 1:

- 1) wykonanie ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej zawartej zgodnie z przepisami prawa;
- 2) dokonanie zapłaty należności w transakcji handlowej przed terminem zapłaty określonym w umowie;
- 3) niedochodzenie kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650), jeżeli jej wysokość jest równa lub przekracza wysokość należności głównej.”;

2) w art. 16 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2018 oraz z 2018 r. poz. 1560, 1603, 1669 i 1693.

- 1) zawarcie umowy z terminem zapłaty przekraczającym terminy określone w przepisach ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych albo w przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, z późn. zm.⁵⁾);
- 2) niewykonanie, albo wykonanie zobowiązania jednostki finansów publicznych z naruszeniem terminów określonych w przepisach, o których mowa w pkt 1.”;
- 3) w art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone w art. 5–15, w art. 16 ust. 1, ust 1a pkt 1 oraz ust. 2, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2018 r. poz. 798, 1637 i 1669) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) ustalaniu bezpośrednio lub pośrednio nadmiernie długich terminów zapłaty za dostarczone produkty lub wykonane usługi, w szczególności z naruszeniem przepisów ustawy z dnia z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650).”;
- 2) w art. 9 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, nadmiernie długich terminów zapłaty za dostarczone towarów lub wykonane usługi, w szczególności z naruszeniem przepisów ustawy z dnia z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów lub usług;”.

Art. 9. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.⁶⁾):

- 1) w art. 56 ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2018 oraz z 2018 r. poz. 1560, 1603, 1669 i 1693.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 62, 1000 1366, 1669 i 1693.

„4a) kwota, o której mowa w art. 10 ust. 1 lub ust. 1a ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650) jest równa lub wyższa od należności głównej.”;

2) w art. 59a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o niedochodzeniu należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, których kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł, a przypadku należności z tytułu kwoty, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 4a – jest ona równa lub wyższa od należności głównej.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4–6 w brzmieniu:

„4) podmiot leczniczy – podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2–4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.⁷⁾);

5) rozporządzenie nr 651/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.⁸⁾);

6) duży przedsiębiorca – przedsiębiorcę niebędącego mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą ani średnim przedsiębiorcą w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014.”;

2) po art. 4a dodaje się art. 4b w brzmieniu:

„Art. 4b. 1. Domniemywa się, że dłużnik jest dużym przedsiębiorcą jeżeli jego indywidualne dane zostały na podstawie art. 27b ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 650, 1128, 1375, 1532, 1629, 1669 i 1693.

⁸⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 28, Dz. Urz. UE L 149 z 07.06.2016, str. 10, Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L z 235 z 14.09.2017, str. 28 oraz Dz. Urz. UE L 26 z 31.01.2018, str. 53.

podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036, z późn. zm.⁹⁾) podane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych w roku kalendarzowym, w którym została zawarta umowa.

2. Dłużnik nie może powoływać się przeciwko wierzycielowi na jego oświadczenie, że nie jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014.

3. Dłużnik będący dużym przedsiębiorcą, składa drugiej stronie transakcji handlowej oświadczenie o posiadaniu, w poprzedzającym roku podatkowym, statusu dużego przedsiębiorcy w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014. Oświadczenie składa się najpóźniej w momencie zawarcia umowy.”;

3) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Jeżeli strony transakcji handlowej, z wyłączeniem podmiotu publicznego będącego podmiotem leczniczym, przewidziały w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia i doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.”;

4) w art. 7:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Termin zapłaty określony w umowie, z wyjątkiem ust. 2a, nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony w umowie wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem że ustalenie to nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, jeżeli dłużnikiem zobowiązanym do zapłaty za towary lub usługi jest duży przedsiębiorca, a wierzycielem jest

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1162, 1291, 1629, 1693 i 1669.

mikroprzedsiębiorca, mały albo średni przedsiębiorca w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli termin zapłaty został ustalony w umowie niezgodnie z ust. 2 albo ust. 2a, wierzycielowi, który spełnił swoje świadczenie, po upływie 60 dni przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1.”,

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3c w brzmieniu:

„3a. Wierzyciel może odstąpić od umowy albo umowę wypowiedzieć ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli termin zapłaty przewidziany w umowie przekracza 120 dni liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi i został ustalony z naruszeniem przepisów art. 7 ust. 2.

3b. Jeżeli wierzyciel wypowiedział umowę na podstawie ust. 3a, należności przysługujące mu od dłużnika z tytułu już dostarczonych towarów lub wykonanych usług stają się wymagalne w terminie trzech dni roboczych od dnia złożenia dłużnikowi oświadczenia o wypowiedzeniu.

3c. Jeżeli wierzyciel odstąpił od umowy na podstawie ust. 3a, stosuje się przepis art. 395 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.”;

5) w art. 8:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, a w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym, termin ten nie może przekraczać 60 dni.”,

b) uchyla się ust. 3,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli ustalony w umowie termin zapłaty jest dłuższy niż 30 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, wierzycielowi, który spełnił swoje świadczenie, po upływie 30 dni przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Jeżeli w transakcji, w której dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym, ustalony w umowie termin zapłaty jest dłuższy niż 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, wierzycielowi, który spełnił swoje świadczenie, po upływie 60 dni przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie daty otrzymania faktury lub rachunku potwierdzającego dostawę towaru lub wykonanie usługi albo gdy faktura lub rachunek zostały doręczone przed dostawą towaru lub wykonaniem usługi, termin zapłaty, o którym mowa w ust. 2, jest liczony od dnia otrzymania przez dłużnika towaru lub usługi.”;

6) w art. 10:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W transakcjach handlowych, o których mowa w art. 7 ust. 2a, oraz w transakcjach, w których wierzycielem podmiotu publicznego jest mikroprzedsiębiorca, mały albo średni przedsiębiorca w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014, kwotę, o której mowa w ust. 1, powiększa się o 1 % kwoty należności głównej.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uprawnienie do kwoty, o której mowa w ust. 1 lub 1a, przysługuje od transakcji handlowej, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 pkt 2.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku przeniesienia na osobę trzecią więcej niż jednego świadczenia pieniężnego albo więcej niż jednej części świadczenia pieniężnego wynikających z tej samej transakcji handlowej, osobie trzeciej przysługuje od dłużnika jedna kwota, o której mowa w art. 10 ust. 1 lub 1a, na poczet kosztów dochodzenia wszystkich świadczeń lub ich części, które stały się wymagalne przed dniem podjęcia przez nią pierwszej czynności zmierzającej do dochodzenia któregośkolwiek z przeniesionego świadczenia lub jego części.”;

7) w art. 11 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 lub 1a, oraz zwrotu poniesionych kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2”;

8) art. 11a otrzymuje brzmienie:

„Art. 11a. 1. Oceny, czy postanowienia umowne są rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela, dokonuje się, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności:

- 1) rażąco odstępstwa od dobrych praktyk handlowych, które naruszają zasadę działania w dobrej wierze i zasadę rzetelności, lub
- 2) właściwość towaru lub usługi, które są przedmiotem transakcji handlowej, w szczególności czas zwykle potrzebny na zbycie towaru przez dłużnika na rzecz osób trzecich, lub
- 3) dostosowanie harmonogramu dostawy towarów lub wykonania usługi w częściach do harmonogramu spełniania odpowiadających im części świadczenia pieniężnego.

2. Ciężar dowodu, że termin zapłaty ustalony w umowie nie jest rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela spoczywa na dłużniku.

3. Ustalenia, że termin zapłaty był rażąco nieuczciwy wierzyciel może żądać przed upływem trzech lat od dnia, w którym umowa została wykonana.

4. Zrzeczenie się roszczenia, o ustalenie, że termin zapłaty jest nieuczciwy wobec wierzyciela, jest nieważne.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, bieg przedawnienia roszczenia o odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych za okres od daty terminu zapłaty ustalonej zgodnie z ustawą do dnia zapłaty, oraz roszczenia o kwotę, o której mowa w art. 10 ust. 1 lub 1a, rozpoczyna się w dniu ustalenia, że termin zapłaty był rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela.

6. Od sumy odsetek za okres, o którym mowa w ust. 5, wierzycielowi przysługują odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia ustalenia, że termin zapłaty był rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela.”;

9) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Krajowa lub regionalna organizacja, której celem statutowym jest ochrona interesów podmiotów, o których mowa w art. 2, może, za zgodą takiego podmiotu wyrażoną na piśmie, wytoczyć na jego rzecz powództwo o zapłatę odsetek, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3 oraz art. 8 ust. 1, 4 i 4a, a także zapłatę kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 lub 1a, i zwrot poniesionych kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2, lub przystąpić do toczącego się postępowania.”;

10) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Postanowienia umowy wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust. 1, 4 i 4a, art. 10, art. 11 i art. 12, są nieważne, a zamiast nich stosuje się przepisy ustawy.

2. Zamiast postanowień umowy ustalających termin zapłaty z naruszeniem:

- 1) art. 7 ust. 2 – stosuje się termin zapłaty 60 dni,
- 2) art. 7 ust. 2a – stosuje się termin zapłaty 30 dni,
- 3) art. 8 ust. 2 – gdy dłużnikiem jest podmiot publiczny nie będący podmiotem leczniczym – stosuje się termin zapłaty 30 dni,
- 4) art. 8 ust. 2 – gdy dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym – stosuje się termin zapłaty 60 dni

– liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi.”;

11) po art. 13 dodaje się art. 13a–13d w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Przedsiębiorcy będący podatnikami, o których mowa w art. 27b ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, przekazują, drogą elektroniczną, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, corocznie w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdanie o stosowanych terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) firmę (nazwę) i numer identyfikacji podatkowej;
- 2) wartość należności z tytułu transakcji handlowych otrzymanych w ciągu roku w terminie:
 - a) do 30 dnia,
 - b) powyżej 30 dnia do 60 dnia,
 - c) powyżej 60 dnia do 120 dnia,
 - d) powyżej 120 dnia

– liczonym od dnia doręczenia faktury lub rachunku potwierdzających dostawę towaru lub wykonania usługi;

- 3) wartość zobowiązań z tytułu transakcji handlowych uregulowanych w ciągu roku w terminie:
 - a) do 30 dnia,
 - b) powyżej 30 dnia do 60 dnia,

- c) powyżej 60 dnia do 120 dnia,
- d) powyżej 120 dnia

– liczonym od dnia doręczenia faktury lub rachunku potwierdzających dostawę towaru lub wykonania usługi;

- 4) wartość należności z tytułu transakcji handlowych nieotrzymanych w danym roku w terminie umownym oraz udział procentowy tych należności w całkowitej wartości należności z tytułu transakcji handlowych w danym roku;
- 5) wartość zobowiązań z tytułu transakcji handlowych nieuregulowanych w danym roku w terminie umownym oraz udział procentowy tych zobowiązań w całkowitej wartości zobowiązań z tytułu transakcji handlowych w danym roku.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych podaje do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra, sprawozdania, o których mowa w ust. 1.

4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, jest przekazywane ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych przy użyciu formularzy elektronicznych udostępnianych na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra lub za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570 oraz z 2018 r. poz. 1000, 1544).

5. Wzór sprawozdania o stosowanych terminach za zapłaty w umowach określa załącznik do ustawy.

Art. 13b. 1. Kto będąc kierownikiem przedsiębiorcy, oddziału przedsiębiorcy zagranicznego, albo osobą wyznaczoną do przekazania sprawozdania, o którym mowa w art. 13a ust. 1, nie przekazuje sprawozdania albo przekazuje dane nieprawdziwe lub rażąco nierzetelne,

podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

2. Tej samej karze podlega ten, kto utrudnia lub udaremnia wywiązanie się z obowiązków określonych w ust. 1.

3. Orzekanie w sprawie nałożenia grzywny, o której mowa w ust. 1, następuje w trybie określonym w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2017 r. poz. 2226 oraz z 2018 r. poz. 201).

Art. 13c. Kto będąc kierownikiem przedsiębiorcy, oddziału przedsiębiorcy zagranicznego, albo osobą wyznaczoną do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 4b ust. 3, składa oświadczenie niezgodne ze stanem rzeczywistym,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 13d. 1. Podmiot zobowiązany na podstawie art. 13a ust. 1 do przekazywania sprawozdania, podlega karze administracyjnej w wysokości do 5% nieuregulowanych w danym roku w terminie umownym zobowiązań, w przypadku gdy w danym roku wartość nieuregulowanych w terminie umownym zobowiązań z tytułu transakcji handlowych stanowi co najmniej dwukrotność nieotrzymanych w terminie umownym należności z tytułu transakcji handlowych.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada, w formie decyzji administracyjnej Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. Organ, o którym mowa w ust. 2, wymierzając karę pieniężną, bierze pod uwagę:

- 1) stopień i okoliczności naruszenia;
- 2) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów oraz udziale procentowym zobowiązań nieuregulowanych w terminie i należności nieotrzymanych w terminie w danym roku;
- 3) popełnione dotychczas naruszenia tego samego rodzaju;
- 4) stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa;
- 5) działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa;
- 6) wysokość korzyści, którą strona osiągnęła, lub straty, której uniknęła.

4. Nie można nałożyć kary pieniężnej, jeżeli od dnia opublikowania sprawozdania upłynęło 5 lat.

5. Środki uzyskane z tytułu kar pieniężnych są dochodami budżetu państwa.

6. W zakresie nieuregulowanym, do kary, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy działu IVa ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149, 650, 1544 i 1629).”.

Art. 11. W ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz.

U. z 2017 r. poz. 67 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1637) w art. 7 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) nieuzasadnionym wydłużaniu terminów zapłaty za dostarczone produkty rolne lub spożywcze, w szczególności z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 oraz z 2018 r. poz. 650).”.

Art. 12. 1. Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przedsiębiorcy, o których mowa w art. 13a ust. 1, ustawy zmienianej w art. 10, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pierwsze sprawozdanie o stosowanych terminach zapłaty sporządzają za rok 2020.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2019 r., z wyjątkiem art. 2, art. 3 i art. 5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

dr Anna Popielarczyk-Drzał

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego

w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	837888.2151893.1605627
Nazwa dokumentu	2018.09.14 nowelizacja terminy zapłaty +2DP.docx
Tytuł dokumentu	2018.09.14 nowelizacja terminy zapłaty +2DP.docx
Skrót dokumentu	FD03B2550BE0E89DBF975DE3B800663D429 96BFE

Wersja dokumentu	1.0
Akceptacja	Popielarczyk-Drzał Anna, 2018-09-14 17:21:21, wersja 1.0 (zastępca dyrektora departamentu, Departament Prawny (DP), Departament Prawny (DP)) Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
Akceptacja	Mijał Aneta, 2018-09-14 15:05:29, wersja 1.0 (naczelnik, Departament Prawny (DP), Wydział Obsługi Prawnej i Legislacyjnej (DP-I)) Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
	EZD 3.30.481.4063.14309
Data wydruku:	2018-09-19 13:19:59
Autor wydruku:	Höffner Paweł w zastępstwie za Stolaś-Markiewicz Sylwia radca ministra